

אהל קבע (ריח) אבל בעראי כ"כ לא גזרו, וכובע שאסרנו לעיל סעיף ט"ו אע"ג דגם הוא עומד על הראש ואינו מונח על דבר קבוע ועומד, (ריט) התם כיון דהכובע מונח על הראש וכך הוא דרכו ואינו צריך סיוע מן הידים חשיב יותר קבוע ואסור, משא"כ בכל הני שאם יעזבנו לרגע תיכף יפול האהל הו"ל עראי גמור ולא אסרו, ומ"מ אלו הנושאים על ראשן מדף רחב ואינן נופל [אף בלי סיוע עם הידים], אף שלפי מש"כ הוה לן לאסור אם כוונתן לאהל, אפ"ה שרי (רכ) דבטלה דעתן אצל כל אדם.

נב. ולכן נהגו כל ישראל לפרוס טלית (רכא) בכל הנערים ועל גבי החתן תורה והחתן בראשית ביו"ט של שמחת תורה.

ם. השוכב במטה ומכוסה בשמיכה (רכב) מותר לו להגביה בידיו או ברגליו את השמיכה ואע"ג שנעשה כמין אהל גדול תחת השמיכה, ומ"מ (רכג) אין ללמוד בספר ולהגביה עם הספר את קצה השמיכה.

אוצר החכמה

מקור ההלכות

בטלה דעתן אלל כל אדם, ופסקו הרמז"ס, ואע"ג דהתם איירי לענין הוצאה ולענין פטור אלל אסור, חנן נילף מינה לענין אהל עראי ולענין מותר לכתחילה וצ"ע. נב (רכא) בכל הנערים וכו', דהא אוחזין את הטלית צידים, וכבר כתבנו שלכאורה לית מאן דפליג ע"ז אף הגר"א, גם הנוצ"י שמה מודי דהא אין כאן מחילות, עוד טעם להיתר כאן דאי"ז אלל לכבוד צעלמא והוי כחופת המג"א דכו"ע מודו דזה, ומותר גם להניח על ראשן אם כד להם לפמש"כ לעיל סעיף נ"ח. ם (רכב) מותר לו להגביה בידיו כו', דאין לך אהל שאוחזו צידו גדול מזה שהתירו לעיל, וכאן יש לכאורה עוד סברא לחלק שאי"ז דומה לאהל, דכלל אהל יש מעלה בכלל האהל, אלל הכא ככל שהשמיכה יותר נמודה להגוף הרי היא מחממת יותר וא"כ לא מחזי כלל כאהל. (רכג) אין ללמוד בספר כו', אישתעי לי אלאמו"ר שליט"א דעובדא הוה כד הוה טליא, אציו מרן הקה"י זללה"ה שכב איתו בשבת במטה מתחת השמיכה ולמד עמו גמרא ואת קנה השמיכה הגציהו עם הגמרא

(ריח) אבל בעראי כ"כ לא גזרו, כנלענ"ד לפרש דברי האחרונים ז"ל, ובאמת הצית מאיר כתב דזה"ל לא אסרו אלל דומיא דאהל קבע דמה אהל קבע נח על טבור הארץ ה"ה צאהל עראי צעינן עכ"פ שיהא נח ע"ג קלונקות התקועים או עומדים על הארץ כו', וע"כ לא אסרו אלל צסיינא דעכ"פ מונח על ראש האדם העומד על הארץ ונח עליו כו', ועי' חת"ס שכתב דזה"ל וע"כ משום דלא מצינו צמשכן אהל כה"ג שיהא אדם מאהיל על עצמו ומכ"ש כשהוא נע ונד הולך ואהלו עמו וק"ו מאהל ע"ג כלים מכ"ש אדם הנושא עכ"ל, ולכאורה אין כוונת הח"ס כפשוטו שאין אדם מאהיל על עצמו דהא כובע נמי מאהיל על עצמו ואסרו, ולכאורה כוונתו כדצרינו, וכן כוונת הצית מאיר. (ריט) התם כיון דהכובע מונח כו', עמש"כ צסימן כ"ו סק"ח. (רכ) דבטלה דעתן אצל כל אדם, למדתי זאת משבת נ"צ א' המוציא משוי על ראשו פטור ואח"ל אנשי הו"ל עושין כן (פירש"י היו נושאים כדי מים ויין על ראשיהן ואין אוחזין אותם צידים)

ההיתר לתוספת אהל

סא. עוד היתר (רכד) אמרו חכמים באהל עראי תוספת אהל, והיינו הרוצה לפרוס בשבת אהל גדול (רכה) ע"ג עמודים או מחיצות אך אין רצונו שבכניסת השבת יהיה הגג מונח על המחיצות, כגון שיש לו מקום מוקף מחיצות (רכו) ובתוכו דרים האילים או הכבשים ובלילה רוצה שיהיה להם אויר, וביום שיש שמש רוצה לעשות גג להסתיר מן החמה היוקדת, אמרו חכמים שביום ששי בע"ש כשגולל המחצלת שלא יגללנו כולו וישליכנו לארץ אלא יניח טפח מהמחצלת שישאר פרוס שלא גללוהו ואח"כ בשבת יוכל להמשיך ולפרוס על כל הדיר, אבל אם גלל את כל המחצלת והניחה על הגג בצידו אך היות והמחצלת גדולה, נמצא שהמחצלת המגולגלת הזאת תופסת בגג כמה טפחים ומכסה חלק מן הדיר, (רכז) אסור בשבת להמשיך משם והלאה ולכסות במחצלת או דבר אחר (רכח) הואיל והמחצלת הגלולה איננה מונחת שם בתור גג וכיסוי, אלא אדרבה גללו את הכיסוי וקפלוהו לא מיחזי כאהל, (רכט) ואם יחשוב שמעתה הוא רוצה שהמחצלת המגולגלת הזאת תשמש כאן בתורת כיסוי מהני ומותר להמשיך ולפרוס

מקור ההלכות

המחיצות אינן אלא ע"י גופו, וזה לכאורה לא חשיב אלא כאוחזו צידו ול"ע. **סא** (רכד) אמרו חכמים, עירוצין ק"צ א' הציאו הרי"ף והרא"ש בשבת ס"פ כל הכלים, והרמב"ם פכ"ז משנת הכ"ז, והשו"ע שט"ו ס"ז. (רכה) ע"ג עמודים או מחיצות, רש"י בשבת קכ"ה ז' ד"ה שאין עושין, ורמב"ם פכ"ז משנת הכ"ז. (רכו) ובתוכו דרים האילים, עירוצין ק"צ א'. (רכז) אסור בשבת להמשיך בו, שו"ע שט"ו סק"ז וטפח שאמרו חוץ מן הכריכה. (רכח) הואיל והמחצלת בו, מקור הדברים הוא מהריטב"א שהוצא צ"י, ולשון הריטב"א הוא אבל חוזר העיגול לא מיחזי כאהל ולמחר כשהוא פורסה לא מיחזי כמוסיף אלא כעושה אהל לכחלה. (רכט) ואם יחשוב שמעתה הוא רוצה בו, כ"כ החזו"א סק"ט ד"ה

ולמדו, והתעורר להקה"י שמה יש צוה סרך אהל עראי וא"כ אסור להם ג"כ ליטול משם את הגמ' משום סותר, וליזה אומרו"ר את צנו אאמו"ר שליט"א שישתמט מן האהל הזה וירוך לחדר השני לשאול את פי מרן החזו"א זללה"ה אם מותר לעשות כך ואם מותר לסתור אהל כזה, וכן עשה, והשיב החזו"א אין לעשות כן, [מיהו אדעכי והכי כפה"נ נסתר כל האהל מן הצד השני עד שלא היה שם חלל טפח ונפלה השאלה], ושמא חשש החזו"א שהספר הזה כעמוד או כמחיצה להאהל ואי"ו כאוחזו צידו, וא"כ אפי' אי לא נחשיב תחת השמיכה כאהל גמור הנעשה לכל מצד הסצרה שכתבנו צאות הקודם, מ"מ מידי צריך לחלל שתחתיו לא נפיק והרי יש כאן מחיצה וגג הנעשה בשבת, מיהו יש כאן רק מחיצה אחת דהא שאר